

Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor băncilor și autorităților la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.111/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate”

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
1	2	3	4	5
Avizare și consultare publică				
Propuneri la proiectul hotărârii				
La proiectul hotărârii	Ministerul Justiției	1.	Având în vedere că proiectul prevede modificări și în clauza de adoptare a Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 111/2018, denumirea proiectului de hotărâre va prevedea: „pentru modificarea Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 111/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate”.	Se acceptă
	Ministerul Justiției	2.	Modificările ce vizează Regulamentul vor fi expuse la subpct. 1.2, cu utilizarea formulării: „1.2. La anexă.”. Ulterior, toate modificările propuse la acest Regulament, se vor	Se acceptă

			numerota prin subpuncte, începând cu 1.2.1., 1.2.2..	
	Centrul de Armonizare a Legislației	3.	Potrivit cerințelor art. 31, alin. (2) și art. 44 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, proiectul național urmează să fie completat cu o clauză de armonizare, care se va include după preambulul și clauza de adoptare a proiectului de act normativ.	Se acceptă
1.2. (1.3. după consultarea publică a proiectului) În clauza de armonizare, cuvintele „și a firmelor de investiții” se exclud, iar textul „Regulamentul (UE) 2015/62 al Comisiei din 10 octombrie 2014” se substituie cu textul „Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 în ceea ce privește cerințele referitoare la riscul de credit, riscul de ajustare a evaluării creditului, riscul operațional, riscul de piață și în ceea ce privește pragul minim privind cerințele de capital.”.	Ministerul Justiției	4.	La pct. 1.2, se atestă că în textul clauzei de armonizare a Regulamentului există cuvintele „și firmele de investiții”.	Se acceptă
	Centrul de Armonizare a Legislației	5.	Cu referire la pct. 1.2 din proiectul național, clauza de armonizare existentă urmează a fi expusă în următoarea redacție: „Prezenta Hotărâre transpune parțial (transpune art. (1) (a); art. 4 (1) pct. (7), (8), (34), (56), (61), (62), (75), (75a), (75b), (75c), (76), (78a), (78b), (80), (81), (98), (99), (152); art.5 pct. (10), (11); art. 107 (2) și (3), art. 111 - 113 (1) - (3), (6); art. 114 (1), (2), (4) și (7); art.115 (-	Se acceptă

			1) - (5); art. 116 (1) - (5); art. 117 (1) - (2); art. 118 – 128; art. 129 (1) par.1, (1a) - (5); art. 130 - 132 (1) - (2), (3) par.1 lit. b) - c), par. 2 - 4, (4) - (7); art. 132a - 135 (1); art.137-141; art. 148 (1) - (3), (5); art. 162 (3) par. 2 (b); art. 178; art. 208; art. 430a; art.501 (1) - (3); art. 501a și Anexa I) Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, CELEX: 32013R0575, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 176 din 27 iunie 2013, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2025/1215 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2025”.	
1.1. Punctul 2, după textul „art.727)”, se completează cu textul „(în continuare: Legea nr.202/2017).”. 1.2. În tot cuprinsul regulamentului: 1.2.1. textul „Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Legea	Ministerul Justiției	6.	Dispozițiile propuse la subpct. 1.3 și subpct. 1.4.1 necesită a fi reformulate, în vederea expunerii că „În punctul 1, textul „Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor” se substituie cu textul „Legii nr. 202/2017 privind	Se acceptă

nr.202/2017”, la forma gramaticală corespunzătoare;			activitatea băncilor (în continuare – Legea nr. 202/2017)”. Ulterior, proiectul urmează a fi completat cu un nou subpunct, care va prevedea: „la punctul 3, textul „Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor” se substituie cu textul „Legea nr. 202/2017”.”.	
1.4. (1.2. după consultarea publică a proiectului) În tot cuprinsul regulamentului: 1.4.2. cuvintele „cu destinație locativă” și „cu destinație comercială” se substituie cu cuvintele „locative” și respectiv „comerciale”; 1.4.3. cuvintele „integral și pe deplin” se exclud .	Ministerul Justiției	7.	Dispozițiile subpct. 1.4 (subpct. 1.4.2 și subpct. 1.4.3) se vor expune înaintea dispozițiilor ce vizează modificările operate în clauza de armonizare. Respectiv, acestea vor fi însemnate prin subpct. 1.2.1.	Se acceptă
1.4.2. cuvintele „cu destinație locativă” și „cu destinație comercială” se substituie cu cuvintele „locative” și respectiv „comerciale”;	Ministerul Justiției	8.	Cu referire la dispoziția subpct. 1.4.2, aceasta se va reformula, în vederea expunerii că: „cuvintele „cu destinație locativă” și „cu destinație comercială”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „locative” și, respectiv, „comerciale”, la forma gramaticală corespunzătoare”.	Nu se acceptă În textul regulamentului se utilizează o singură formă gramaticală a cuvintelor „cu destinație locativă” și „cu destinație comercială”.
1.5. La punctul 3:	Ministerul Justiției	9.	Considerăm necesar a se indica că „anterior noțiunii „bun imobil locativ” se completează cu	Se acceptă

1.5.1. se completează cu noțiunile „angajament”, „angajament revocabil necondiționat”, cu următorul cuprins: „angajament - înseamnă orice acord contractual, pe care o bancă îl oferă unui client și care este acceptat de clientul respectiv, de a acorda credite, de a achiziționa active sau de a emite substituenți de credit; de asemenea, orice astfel de acord care poate fi revocat necondiționat de către bancă în orice moment, fără notificarea prealabilă a unui debitor, sau orice acord care poate fi revocat de către bancă în cazul în care un debitor nu îndeplinește condițiile prevăzute în documentația facilității, inclusiv condițiile care trebuie îndeplinite de debitor înainte de orice tragere inițială sau ulterioară în temeiul acordului, cu excepția cazului în care acordurile contractuale îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: [...] 5) acordurile contractuale care sunt oferite unei entități corporative, inclusiv unui IMM, care este monitorizată îndeaproape în permanență, prin actualizarea informațiilor despre evoluțiile semnificative aferente tranzacțiilor,			noțiunile...” (în continuare, conform redacției propuse de autorul proiectului);	
	Ministerul Justiției	10.	În definiția termenului „angajament” se vor revizui cuvintele „documentația facilității”, deoarece sunt neclare. Mai mult, legislația actuală nu operează cu un asemenea termen;	Se acceptă Termenul este uzual în activitatea băncilor. Pentru claritate se redactează „documentația aferentă facilității”.
	Ministerul Justiției	11.	În partea ce vizează redacția subpct. 5) cuprins în definiția termenului „angajament”, atragem atenția că potrivit pct. 24 subpct. 1) din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE, aprobat prin HG nr. 1171/2018, transpunerea definițiilor din regulamentele UE se realizează prin preluarea fidelă a prevederilor actului juridic european în legislația națională, fără reformulare, utilizând redacția, limbajul juridic și terminologia identică sau similară cu cea a actului juridic european care se transpune. În context, se constată că textul din această definiție, cum ar fi „ , prin actualizarea informațiilor despre evoluțiile semnificative aferente tranzacțiilor, profiturilor și pierderilor, politici de administrare	Comentariu Completarea are ca scop clarificarea sintagmei „monitorizată îndeaproape în permanență”, în conformitate cu prevederile Ghidului Comitetului Basel pentru Supraveghere bancară (BCBS) (link).

profiturilor și pierderilor, politici de administrare a riscurilor;			a riscurilor” nu se regăsește în noțiunea prevăzută în art. 5 pct. 10 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, fapt pentru care se va revedea.	
1.5.2. (1.5.3. după consultarea publică a proiectului) noțiunile „bun imobil cu destinație locativă” și „bun imobil cu destinație comercială” vor avea următorul cuprins: „bun imobil locativ – oricare dintre următoarele: 1) un bun imobil care are natura unei locuințe și care respectă toate legile și reglementările aplicabile care permit ca bunul să fie ocupat în scop de locuire; 2) un bun imobil care are natura unei locuințe și se află încă în construcție, cu condiția să se preconizeze că acesta va respecta toate legile și reglementările aplicabile care permit ca bunul să fie ocupat în scopuri de locuire; 3) dreptul de a locui într-un apartament din societățile cooperative de locuințe situate în Suedia; 4) terenul accesoriu unui bun menționat la punctele 1) - 3);	Ministerul Justiției	12.	- în noțiunea dată termenului „bun imobil locativ”, referința la „punctele 1) -3)” urmează a fi revăzută, întrucât acestea nu sunt puncte, ci subpuncte.	Se acceptă
	Ministerul Justiției	13.	Referința la „societățile cooperative de locuințe situate în Suedia” prevăzută în noțiunea dată termenului „bun imobil locativ” de la subpct. 3) urmează a fi revăzută, ținând cont că Republica Moldova nu este stat membru al UE (și nici la data intrării în vigoare a respectivei hotărâri - la data de 1 iulie 2026, puțin probabil că Republica Moldova va avea calitatea de membru al UE), astfel încât să se facă trimitere la societățile cooperative de locuințe situate în Suedia (observație similară valabilă și pentru redacția propusă la pct. 68 ⁹ , pct. 70 ² , pct. 72 ² , 75 ³ ș.a., în care se face referire la statele membre ale Uniunii Europene sau la entități juridice ale UE);	Nu se acceptă Prevederile respective au fost transpuse în legislația națională pentru a fi cunoscute băncilor. Totodată, acestea vizează o situație ipotetică în care băncile ar putea înregistra expuneri garantate cu bunuri imobile situate în statele membre ale Uniunii Europene. De asemenea, așa cum s-a menționat la propunerea nr. 11, potrivit pct. 24 subpct. 1) din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, transpunerea definițiilor din regulamentele UE se efectuează prin preluarea fidelă a prevederilor actului juridic european în legislația națională, fără reformulare, utilizând o redactare,

bun imobil comercial – orice bun imobil care nu este bun imobil locativ;”.	BC „ProCreditBank” SA	14.	Definiția „bunului imobil locativ” , subpct. 3) se referă la dreptul de a locui într-un apartament din societățile cooperative de locuințe situate în Suedia. Această sintagmă nu se potrivește definiției de bun imobil și nu este clară legătura cu Suedia în acest caz.	un limbaj juridic și o terminologie identică sau, după caz, similară cu cele ale actului juridic european transpus.
	BC „Moldindconbank” SA	15.	Propunem excluderea sau după caz modificarea subpct. 3) și respectiv modificarea subpct. 4) din art. 1.5.2. „3) dreptul de a locui într-un apartament din societățile cooperative de locuințe situate în Suedia;” și „4) terenul accesoriu unui bun menționat la punctele 1) - 3)”, reieșind din următoarele argumente: Art. 87 alin. (1) din Legea 187/2022, cu privire la condominiu în vigoare din 29.01.2023, prevede că în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, asociațiile de proprietari ai locuințelor/apartamentelor privatizate, cooperativele de locuințe și cooperativele de construcție a locuințelor se reorganizează prin transformare în asociații de proprietari din condominiu.	Nu se acceptă Atragem atenția că, la subpct. 3, este menționat „dreptul de a locui”, aspect care este specific statului membru al Uniunii Europene în cauză. În ceea ce privește prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu, considerăm că locuințele care intră sub incidența acestei legi se încadrează în categoria prevăzută la subpct. 1). Totodată, menționăm că prevederea de la subpct. 4), referitoare la recunoașterea „terenului accesoriu unui bun imobil”, este prezentă și în redacția actuală (în vigoare) a definiției „bun imobil cu destinație locativă” din Regulamentul nr. 111/2018, conform căreia locuința ocupată de proprietar sau de locatar include și terenul pe care aceasta este amplasată, în cazul în care terenul este deținut de debitorul ipotecar.

			Totodată, reieșind din subpct. 4) raportat la prevederile subpct. 3) menționăm că, apartamente cu teren accesoriu (apartamente la sol) nu se mai construiesc, (legislația națională nu prevede așa mod de construcții) acestea fiind un atribut al perioadei sovietice. Respectiv propunem următoarea redacție a subpct. 4) „terenul accesoriu unui bun menționat la punctele 1) - 2).	În vederea asigurării unei transpuneri fidele, care să faciliteze tranziția către etapa în care prevederile Regulamentului (UE) nr. 575/2013 vor deveni direct aplicabile băncilor din Republica Moldova, menținerea corespondenței terminologice și conceptuale este esențială.
1.5.3. (1.5.4. după consultarea publică a proiectului) după noțiunea „expunere” se completează cu noțiunile „expunere aferentă achizițiilor de terenuri, dezvoltării și construcțiilor (expunere ADC)”, „expunere non-ADC”, „expunere aferentă bunurilor imobile generatoare de venituri (expunere IPRE)”, „expunere aferentă bunurilor imobile care nu generează venituri (expunere non-IPRE)”, „expunere față de un tranzactor” cu următorul cuprins: [...] expunere față de un tranzactor - orice expunere reînnoibilă care are un istoric de rambursare de cel puțin 12 luni și care este una dintre următoarele:	Ministerul Justiției	16.	În dispoziția introductivă a subpct. 1.5.3, după textul „„expunere față de un tranzactor”” se va completa cu textul „și „factor de conversie sau factor de conversie a creditului (CCF)””.	Se acceptă
	BC „Moldindconbank” SA	17.	Propunem concretizarea noțiunii - „expunere față de un tranzactor” în următoarea redacție: „expunere față de un tranzactor - orice expunere reînnoibilă a unei persoane fizice sau juridice care are un istoric de rambursare de cel puțin 12 luni și care este una dintre următoarele: ”	Nu se acceptă Concretizarea „a unei persoane fizice sau juridice” ar fi redundantă. În sensul definiției „expunerii față de un tranzactor” care transpune definiția prevăzută la art. 4 pct. 152 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, termenul „tranzactor” se referă la caracteristicile expunerii reînnoibile și nu limitează sau condiționează natura juridică a contrapărții. În consecință, expunerea poate fi față de orice tip de contraparte, incluzând atât persoane fizice cât și juridice (ÎMM).

1.5.4. (1.5.6. după consultarea publică a proiectului) noțiunea „finanțare speculativă a bunurilor imobile” se exclude; 1.5.5. după noțiunea „finanțarea comerțului” se completează cu noțiunea „obligatiune garantată” cu următorul cuprins:	Ministerul Justiției	18.	Dispozițiile subpct. 1.5.5 vor fi prevăzute anterior dispozițiilor subpct. 1.5.4.	Se acceptă
1.5.6. (1.5.7. după consultarea publică a proiectului) la noțiunea „organism de plasament colectiv (OPC)” textul „Legea nr.171 din 11 iulie 2012” se substituie cu textul „Legea nr.171/2012”, iar textul „un fond de investiții alternative (FIA) din statul străin astfel cum este definit la punctul 78 din prezentul regulament” se substituie cu textul „sau un fond de investiții alternative (FIA) astfel cum este definit în Legea nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.94-98, art.142)”;	Ministerul Justiției	19.	Nu se acceptă modificarea propusă la noțiunea „organism de plasament colectiv (OPC)”, în partea ce vizează substituirea textului „un fond de investiții alternative (FIA) din statul străin astfel cum este definit la punctul 78 din prezentul regulament” cu textul „sau un fond de investiții alternative (FIA) astfel cum este definit în Legea nr. 2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative”, întrucât în legea citată nu se regăsește definiția termenului „fond de investiții alternative” (observație valabilă și pentru redacția pct. 82 ²⁵ subpct. 2) lit. b), în care se face referire la „nivelul efectului de levier mai mare decât cel permis în temeiul Legii nr. 2/2020”).	Nu se acceptă Directiva UE 2011/61 a fost transpusă în cadrul național prin Legea nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative. Totodată, sintagma „Fond de investiții alternative” a fost transpus prin sintagma „organism de plasament colectiv alternativ”. Pentru claritate, referința la legea nr.2/2020 a fost redactată „un fond de investiții alternative (FIA) care reprezintă un organism de plasament colectiv alternativ astfel cum este definit în Legea nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative” Cu referire la art. 51 alin. (3) din Directiva 2009/65/CE a fost transpus prin Legea nr.2/2020. Totodată a fost consultat Centrul de Armonizare a Legislației, fiind prezentat tabelul de concordanță și elaborată declarația de compatibilitate.

		20.	Referința la sursa publicării Legii 2/2020 se consideră a fi inutilă.	Se acceptă
1.5.7. (1.5.8. după consultarea publică a proiectului) noțiunile „poziție din securitizare”, „securitizare”, „tranșă” se exclud. 3. Punctele 1.5.7 și 1.55., aferente elementelor reprezentând poziții din securitizări, vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2028	Centrul de Armonizare a Legislației	21.	Excluderea noțiunilor de „poziție din securitizare”, „securitizare” și „tranșă”, se constată că nu este în acord cu versiunea în vigoare a actului UE. În consecință, se impune păstrarea noțiunilor în cauză, cu preluarea integrală a noțiunii de „securitizare” potrivit redacției actului Uniunii Europene.	Nu se acceptă Noțiunile de „poziție din securitizare”, „securitizare” și „tranșă”, au fost deja transpuse în Regulamentul privind tratamentul prudențial al securitizărilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 221/2015, care va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2028. În consecință, nu se justifică dublarea acestor prevederi în alte acte normative.
	Ministerul Justiției	22.	Nu este clar raționamentul excluderii noțiunilor, întrucât în Regulamentul supus modificărilor se operează cu asemenea termeni. Totodată, constatăm că asemenea termeni sunt definiți inclusiv în Regulamentul (UE) nr. 575/2013.	
1.6. În tot cuprinsul regulamentului, cuvintele „actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei aferente fondurilor proprii ale băncilor și cerințelor de capital” și textul „Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Regulamentul nr.109/2018” și, respectiv, „Legea nr.202/2017”, la forma gramaticală corespunzătoare”.	Ministerul Justiției	23.	Subpct. 1.6 urmează a se exclude, ținând cont că în textul Regulamentului nu se regăsesc cuvintele „actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei aferente fondurilor proprii ale băncilor și cerințelor de capital”, iar dispoziția ce vizează textul „Legea nr. 202/2017” se regăsește în subpct. 1.4.1.	Se acceptă
1.9. (1.8. după consultarea publică a proiectului)	Centrul de Armonizare a Legislației	24.	Cu referire la pct. 1.9 din proiectul național, prin care se transpune art.	Se acceptă

Se completează cu punctul 6¹ cu următorul cuprins: „6¹. Valoarea expunerii unui angajament cu privire la un element extrabilanțier menționat la punctul 6 este valoarea mai mică dintre următoarele procentaje din valoarea nominală a angajamentului după deducerea ajustărilor specifice pentru riscul de credit, <u>precum și diminuată cu alte reduceri ale fondurilor proprii aferente elementului de activ în conformitate cu Regulamentul nr.109/2018:</u> 1) procentajul menționat la punctul 6 aplicabil elementului cu privire la care este asumat angajamentul; 2) procentajul menționat la punctul 6 aplicabil tipului de angajament.”.			111 (3) din actul UE, se va asigura revizuirea normei naționale potrivit celei UE, cu următoarea redacție pentru pct. 6¹ din Regulamentul nr. 111/2018: „Valoarea expunerii unui angajament cu privire la un element extrabilanțier menționat la punctul 6 este valoarea mai mică dintre următoarele procentaje din valoarea nominală a angajamentului după deducerea ajustărilor specifice pentru riscul de credit și <u>a</u> <u>cuanturilor deduse în conformitate cu Regulamentul nr.109/2018:</u> 1) procentajul menționat la punctul 6 aplicabil elementului cu privire la care este asumat angajamentul; 2) procentajul menționat la punctul 6 aplicabil tipului de angajament”.	
	BC „Moldindconbank” SA	25.	Pct. 1.9 din hotărârea de modificare a pct. 6¹ subpct. 1) și 2) nu este clar ce vrea să comunice și ce urmărește autorul, expresiile căpătând un caracter ambiguu. Nu este clar dacă procentajul pentru elemente se va calcula conform Anexei 1. În scopul aplicării corecte, în activitatea bancară, a prevederilor menționate, solicităm descrierea lor mai detaliată.	Comentariu Prevederea transpune art.111 (3) din Regulamentul UE nr.575/2013 și vizează un angajament privind un element extrabilanțier (de exemplu, angajamentul de a emite o garanție), valoarea expunerii se determină prin aplicarea celui mai mic procent (factor de conversie) dintre:

				- procentul aferent elementului extrabilanțier (garanția viitoare, conform Anexei nr.1); și - procentul aferent tipului de angajament (ex. angajament irevocabil/revocabil de emitere a garanției). Astfel, în exemplul unui angajament irevocabil de a emite garanții viitoare, dacă ponderea garanției este 100%, iar ponderea angajamentului irevocabil este 20%, valoarea expunerii se calculează la 20%, reprezentând o metodă prudentială de determinare a expunerii recunoscute, care reflectă valoarea probabilă a expunerii potențiale.
1.10. (1.9. după consultarea publică a proiectului) Punctul 7 va avea următorul cuprins: „Acordurile contractuale oferite de o bancă, dar încă neacceptate de client, care ar deveni angajamente dacă ar fi acceptate de client sunt tratate ca angajamente, iar procentajul aplicabil este cel prevăzut în conformitate cu punctul 6. În cazul acordurilor contractuale care îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul 3, la definiția de „angajament” subpunctele 1)-5), procentajul aplicabil este de 0 %.”.	Ministerul Justiției	26.	Renumeroarea nu se admite în cazul completării actului normativ cu noi elemente structurale, caz în care noile elemente structurale preiau numărul punctului, după care acesta urmează, cu atribuirea indicilor numerici corespunzători (observație valabilă pentru redacția propusă la pct.7, pct. 44, pct. 56-58 și pct. 63 din Regulament (a se vedea subpct. 1.27, subpct. 1.36 și subpct. 1.41 din proiect).	Se acceptă

1.12. (1.11. după consultarea publică a proiectului) La punctul 11: 1.12.1. subpunctul 9) se completează cu cuvintele „și expuneri ADC”;	Ministerul Justiției	27.	În subpct. 1.12.1, cuvântul „cuvintele” se va substitui cu cuvântul „textul”. Potrivit regulilor de tehnică legislativă, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă în tot textul proiectului).	Nu se acceptă Prevederea „și expuneri ADC” propune o modificarea formată exclusiv din litere, fără a include cifre sau simboluri.
1.12.2. (1.11.2. după consultarea publică a proiectului subpunctul 11) „expuneri asociate unui risc extrem de ridicat” se exclude; 1.55. Secțiunea a 15-a din capitolul IV se exclude.	Ministerul Justiției	28.	În subpct. 1.12.2 și subpct. 1.55, cuvintele „se exclude” se vor substitui cu cuvintele „se abrogă”.	Se acceptă
1.13. (1.12. după consultarea publică a proiectului) La punctul 16, textul „ponderea de risc aplicabilă elementului respectiv poate fi modificată în conformitate” se substituie cu textul „valoarea expunerii sau ponderea de risc aplicabilă elementului expunerii	Ministerul Justiției	29.	În subpunctul 1.13, prima utilizare a cuvântului „textul” se va substitui cu cuvântul „cuvintele”.	Se acceptă

respective, după caz, poate fi modificată în conformitate cu prezentul regulament și”.				
1.14. (1.13. după consultarea publică a proiectului) Punctul 18 va avea următorul cuprins: „În cazul expunerilor din tranzacții și al contribuțiilor la fonduri de garantare pentru o contraparte centrală (CPC), băncile aplică tratamentul aferent cerințelor de fonduri proprii pentru expunerile față de o CPC <u>menționat</u> în actele normative ale Băncii Naționale ale Moldovei aferente tratamentului riscului de credit al contrapărții pentru bănci.	Ministerul Justiției	30.	În subpct. 1.14, cuvântul „menționat” se propune a fi substituit cu cuvântul „prevăzut”.	Se acceptă
1.17. (1.16. după consultarea publică a proiectului) La punctul 25, subpunctul 4) cuvintele „consimte o restructurare în regim de urgență” se substituie cu textul „este de acord cu o măsură de restructurare datorată dificultăților financiare, astfel cum se menționează în Regulamentul nr.109/2018”.	Ministerul Justiției	31.	În subpct. 1.17, se va indica exact la ce punct/puncte se face referire din Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 109/2018 (observația este valabilă în tot cuprinsul proiectului, în contextul în care se face referire la regulamentele aprobate de Banca Națională a Moldovei).	Se acceptă
Pct.25.subpct.4) „4) banca este de acord cu o măsură de restructurare datorată dificultăților	Centrul de Armonizare a Legislației	32.	La redacția pct. 25 subpct. 4 din Regulamentul 111/2018, pentru o compatibilitate deplină cu	Nu se acceptă

financiare, astfel cum se menționează în Regulamentul nr.109/2018, a obligației din credite, în cazul în care măsura respectivă poate conduce la reducerea obligației financiare, ca <u>urmare a amânării sau a anulării la plată</u> a unei părți semnificative a principalului, a dobânzii sau, dacă este cazul, a comisioanelor;”			prevederile art. 178 (3) lit. d) din actul UE, după textul „Regulamentul nr. 109/2018” se va adăuga textul: „ori ca urmare a amânării la plată a acestora”.	Prevederea pct.25 subpct.4) în vigoare deja conține prevederea propusă care vizează „amânarea la plată”.
1.18. (1.17. după consultarea publică a proiectului) La punctul 26, textul „un prag de 2.5% din soldul total al obligațiilor din credite [...]”	Ministerul Justiției Centrul de Armonizare a Legislației	33.	Textul „La punctul 26” se va completa cu textul „subpunctul 4)”.	Se acceptă
1.19. Se completează cu punctul 27 ¹ cu următorul cuprins: „27 ¹ . Băncile care utilizează date externe care nu sunt coerente cu definiția stării de nerambursare prevăzută la prezenta secțiune trebuie să efectueze ajustările adecvate pentru a obține o echivalență substanțială cu definiția stării de nerambursare.”.	Ministerul Justiției	34.	Cuvintele „prezenta secțiune” se va substitui cu textul „în punctul 23”.	Se acceptă
	BC „Moldindconbank” SA	35.	Prin pct. 27 ¹ se introduce o cerință de a efectua ajustări în cazul utilizării surselor externe pentru a obține o echivalență substanțială cu definiția stării de nerambursare. O constrângere ar fi faptul ca unele bănci utilizează evenimentele de default din alte instituții, obținute prin intermediul BIC, pentru definirea stării de nerambursare, totodată, BIC nu aplica un prag de semnificație pentru restanta la plata (ceea ce este mai conservativ). Respectiv propunem următoarea redacție pentru pct. 27 ¹ :	Se acceptă Prevederea se referă la aplicarea abordării bazate pe modele interne de rating (IRB). Pentru claritate, acesta urmează a fi exclusă din prezentul proiect, asigurându-se în schimb transpunerea acesteia prin Regulamentul privind tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării bazate pe modele interne de rating.

			”Băncile care utilizează date externe care nu sunt coerente cu definiția stării de nerambursare prevăzută la prezenta secțiune trebuie să efectueze ajustările adecvate pentru a obține o echivalență substanțială cu definiția stării de nerambursare, cu excepția cazurilor când noțiunea de nerambursare din sursele externe este mai conservativă.”	
	BC „ProCreditBank” SA	36.	Pentru claritate rugăm specificarea datelor externe vizate.	
1.21. (1.19. după consultarea publică a proiectului) Punctele 34 și 35 vor avea următorul cuprins: „34. Expunerile față de administrațiile regionale sau autoritățile locale pentru care este disponibilă o evaluare de credit realizată de o ECAI desemnată primesc o pondere de risc în conformitate cu tabelul nr.11, [...]”	Ministerul Justiției Centrul de Armonizare a Legislației BC „Moldindconbank” SA	37.	În subpct. 1.21, referința la „tabelul 11” și „tabelul 12” din redacția propusă pentru pct. 34 și 35 se va substitui cu referința la „tabelul „1 ¹ ” și, respectiv, „tabelul 1 ² ”.	Se acceptă
1.22. (1.20. după consultarea publică a proiectului) Se completează cu punctele 35 ¹ -35 ³ cu următorul cuprins:	Ministerul Justiției Centrul de Armonizare a Legislației	38.	În dispoziția introductivă, textul „punctele 35 ¹ -35 ³ ” se va substitui cu textul „punctele 35 ¹ -35 ⁴ ”;	Se acceptă
35 ³ . Expunerile față de biserici și comunități religioase constituite ca persoane juridice de drept public, în	Ministerul Justiției	39.	Din redacția pct. 35 ³ se propune a fi revăzute cuvintele „comunități religioase constituite ca persoane	Se acceptă

măsura în care percep taxe în conformitate cu acte juridice care le acordă acest drept, sunt tratate ca expuneri față de administrații regionale și autorități locale. În acest caz, punctul 352 nu se aplică.			juridice de drept public” prin prisma Legii nr. 125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, care nu oferă statutul de persoană juridică de drept public cultelor religioase. Astfel, potrivit art. 17 din această lege, cultele religioase și părțile lor componente sunt persoane juridice în condițiile prezentei legi. În calitate de persoane juridice, cultele religioase și părțile lor componente sunt egale în drepturi și obligații, fiind supuse normelor Codului civil. Totodată, potrivit art. 15 al aceleiași legi, cultele religioase sunt autonome, separate de stat, egale în drepturi în fața legii și a autorităților publice. Suplimentar, se va face distincție între termenul de „comunitate religioasă” și „cult religios”, ultimul având statut de persoană juridică, în conformitate cu cele prevăzute în Legea nr. 125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie.	Punctul 35 ³ se completează cu prevederea „Bisericele și comunitățile religioase din Republica Moldova reprezintă cultele religioase la care se face referire în cadrul Legii nr.125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie.”.
1.26. (1.24. după consultarea publică a proiectului) Se completează cu punctele 42 ¹ -42 ² cu următorul cuprins: [...]	Ministerul Justiției	40.	Textul „42 ¹ -42 ² ” se va substitui cu textul „42 ¹ și 42 ² ”.	Se acceptă

42 ¹ . În situații excepționale, expunerile față de entitățile din sectorul public pot fi tratate ca expuneri față de administrația centrală, de administrația regională sau de autoritatea locală în a cărei jurisdicție sunt constituite, în cazul în care, în opinia autorităților competente din respectiva jurisdicție, nu există diferență de risc între aceste expuneri, datorită existenței unei garanții adecvate oferite de administrația centrală, de administrația regională sau de autoritatea locală.	BC „ProCreditBank” SA	41.	Cu referire la completarea cu pct. 42 ¹ , rugăm să clarificați aspectul de unde băncile ar putea cunoaște opinia autorităților competente din alte jurisdicții.	Nu se acceptă În conformitate cu art. 116(4) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, Autoritatea Bancară Europeană (EBA) publică o listă a entităților din sectorul public care sunt tratate ca expuneri față de administrația centrală - link , care poate fi utilizată de către bănci în cazul în care ar înregistrează expuneri față de asemenea entități.
42 ² . Atunci când autoritățile competente din jurisdicția unei țări terțe, care aplică dispoziții de supraveghere și reglementare cel puțin echivalente cu cele aplicate în Republica Moldova în privința băncilor, conform anexei nr.5, tratează expunerile față de entitățile din sectorul public în conformitate cu punctele 38 și 39-40 [...]	Ministerul Justiției	42.	Din redacția pct. 42 ² considerăm relevant ca textul „punctele 38 și 39-40” să fie substituit cu textul „punctele 38 și 39 sau punctul 40”.	Se acceptă
1.35. Se completează cu punctele 55 ¹ -55 ⁴ cu următorul cuprins: „55 ¹ . Dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții, expunerile față de bănci se încadrează în clasa de rating A:	Ministerul Justiției	43.	În subpct. 1.35, din redacția propusă pentru pct. 55 ¹ subpct. 2), textul „Regulamentul nr. 110/2018” se va substitui cu textul „Regulamentul cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor, aprobat prin	Se acceptă Referitor la Regulamentul 109/2018 în pct.2 din Regulamentul nr.111/2018 în vigoare prevede deja formula propusă.

[...] 2) banca îndeplinește sau depășește cerința prevăzută la punctul 130 din Regulamentul cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2018 (în continuare - Regulamentul nr. 110/2018), ținând seama de măsurile pentru bănci menite să reducă riscul sistemic privind nivelul fondurilor proprii și nivelul amortizorului de conservare a capitalului, după caz, cerințele specifice de fonduri proprii conform articolului 139 din Legea nr.202/2017, cerința amortizorului combinat definită în Regulamentul nr.110/2018 sau orice cerințe locale de supraveghere sau de reglementare echivalente și suplimentare din țări terțe, în măsura în care aceste cerințe sunt publicate și trebuie să fie îndeplinite cu fonduri proprii de nivel 1 de bază, cu fonduri proprii de nivel 1 sau cu fonduri proprii, după caz; 3) informațiile care specifică dacă cerințele menționate la subpunctul 2)			Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 110/2018 (în continuare - Regulamentul nr. 110/2018)". Similar se va proceda și în cazul referinței la „Regulamentul nr. 322/2018” din redacția pct. 55¹ subpct. 4), a referinței la „Regulamentul 112/2018” din redacția propusă pentru pct. 67 subpct. 5), a referinței la „Regulamentul nr. 116/2018” și la „Regulamentul nr. 109/2018” din redacția propusă pentru pct. 68 subpct. 1).	
	BC „ProCreditBank” SA	44.	La pct. 1.35 din proiectul Hotărârii, cu referire la completarea cu pct. 55¹, privind încadrarea expunerilor față de bănci în clasa de rating A, una din condițiile enumerate la subct. 2) fiind îndeplinirea de către bănci a cerinței prevăzute la punctul 130 din Regulamentul nr.109/2018. Dar cerințele prevăzute la pct. 130 din Regulamentul nr.109/2018 sunt pentru băncile cu sediul în Republica Moldova, sucursalele în Republica Moldova ale băncilor din alte state, care sunt licențiate de către Banca Națională a Moldovei. Astfel, nu este clar care cerințe de	Comentariu Prevederile pct.55¹ se aplică expunerilor față de băncile pentru care <u>nu este disponibilă o evaluare de credit</u> realizată de o ECAI desemnată. În cazul băncilor din state care aplică dispoziții de supraveghere și reglementare prudențială cel puțin echivalente cu cele aplicate în Republica Moldova, urmează a fi aplicate cerințele prudențiale aplicabile în statele respective. În acest sens, e de notat anexa nr.5 la Regulamentul nr.111/2018 care listează statele străine care aplică cerințe de

au fost îndeplinite sau depășite de către bancă sunt publice sau sunt puse la dispoziția băncii creditoare în alt mod;			fonduri proprii se vor aplica băncilor înregistrate în state străine.	supraveghere și reglementare prudențială cel puțin echivalente cu cele aplicate în Republica Moldova. În acest context, este important să atragem atenția asupra condiției prevăzută la subpct. 3) conform căreia informațiile subpct. 2) sunt publice sau sunt puse la dispoziția băncii creditoare în alt mod. Sintagma „puse la dispoziția băncii creditoare în alt mod” ar presupune că contrapartea prezintă băncii creditoare informația dată, în cadrul unei comunicări bilaterale. Aceasta garantează transparența și accesibilitatea informațiilor necesare pentru evaluarea expunerilor și gestionarea riscurilor asociate.
57. Expunerile încadrate în clasa de rating A, B sau C primesc o pondere de risc după cum urmează: 1) expunerile încadrate în clasa de rating A, B sau C care îndeplinesc oricare dintre următoarele condiții primesc o pondere de risc pentru expunerile pe termen scurt în conformitate cu tabelul nr.5: a) expunerea are o scadență inițială de cel mult trei luni; b) expunerea are o scadență inițială de cel mult șase luni și rezultă din	BC „ProCreditBank” SA	45.	La pct. 1.36 din proiectul Hotărârii, cu referire la pct. 57, subpct. 1), lit. b), nu este clară modalitatea de determinare a astfel de expuneri. Rugăm să specificați următoarele aspecte: 1. Care ar fi criteriile pentru determinarea faptului că o expunere „rezultă din circulația mărfurilor peste frontierele naționale”? 2. Ce tipuri de documente justificative sunt considerate suficiente pentru a demonstra această legătură?	Comentariu 1. Conceptul „<u>expuneri față de bănci</u> care rezultă din circulația mărfurilor peste frontierele naționale (exposures to banks that arise from the movement of goods across national borders)” conform standardelor Basel (CRE20.19) face referire la riscurile bancare care apar atunci când bunurile sunt transportate între țări, iar băncile sunt expuse la aceste riscuri prin intermediul tranzacțiilor financiare legate de comerțul internațional. De

circulația mărfurilor peste frontierele naționale;			3. Ce includ în această categorie doar bunurile fizice, sau și serviciile transfrontaliere pot fi considerate eligibile?	obicei, aceste riscuri sunt asociate cu activitățile bancare care sprijină comerțul transfrontalier, cum ar fi „finanțarea comerțului” – definită la pct.3 din Regulamentul nr.111/2018 în vigoare. Conform CRE20.19 aceasta poate include expuneri bilanțiere, cum ar fi creditele, și expuneri extrabilanțiere ca elemente contingente legate de comerț care se lichidează de la sine (off-balance sheet exposures such as self-liquidating trade-related contingent items). „Lichidarea de la sine” presupune că acestea se pot lichida automat în momentul în care se îndeplinesc condițiile comerciale (de exemplu, livrarea bunurilor sau încasarea plății pentru mărfurile exportate). Aceste expuneri sunt tipice în comerțul internațional și includ elemente precum scrisori de credit, garanții pentru tranzacțiile comerciale, angajamente de plată care sunt active doar în anumite condiții. 2. Conform prevederilor proiectului, care transpun art.121(3) din Regulamentul (UE) nr.575/2013 și sunt echivalente standardelor Basel III (CRE 20.19), și în baza celor menționate supra, banca trebuie să asigure
---	--	--	---	---

				<u>documentarea tranzacției</u> aferente finanțării comerțului care vizează circulația transfrontalieră a mărfurilor din care a rezultat expunerea față de bănci, conform particularităților operațiunii și procedurilor interne ale băncii. 3. În subpct.1 lit.b), este specificat expres „circulația mărfurilor (movement of goods)” prin urmare nu include serviciile transfrontaliere.
1.38. La punctul 60, textul „ponderea de risc mai mare dintre ponderea de risc de 100% și ponderea de risc aplicabilă expunerilor față de administrația centrală a jurisdicției în care societatea respectivă este înregistrată” se substituie cu textul „o pondere de risc de 100%”.	Ministerul Justiției	46.	Modificările propuse la pct. 60 considerăm relevant a se revizui, în scopul corelării acestora cu reglementările art. 122 alin. (1) al Regulamentului (UE) nr. 575/2013.	Nu se acceptă Pct.60 asigură transpunerea prevederilor art.122 (2) din Regulamentul (UE) nr.575/2013. Prevederile art.122 alin.(1) sunt transpuse prin pct.59 din Regulamentul nr.111/2018 în vigoare.
1.39. Capitolul IV se completează cu secțiunea 9¹ cu următorul cuprins: [...] 60⁶. 3) 100 % în cazul în care proiectul de care este legată expunerea se află în faza operațională și expunerea nu îndeplinește condițiile prevăzute la punctul (ii);	Ministerul Justiției	47.	La subpct. 1.39, în redacția propusă pentru pct. 60⁶ subpct. 3), textul „punctul (ii)” se va substitui cu textul „subpunctul 2)”.	Se acceptă
60⁸. În sensul punctului 60⁶, faza operațională înseamnă faza în care entitatea creată în mod specific pentru	BC „ProCreditBank” SA	48.	La pct. 60⁸, subpct. 2) care menționează “entitatea are o datorie pe termen lung în scădere”, rugăm	Comentariu

finanțarea proiectului, sau care este comparabilă din punct de vedere economic, îndeplinește cumulativ următoarele condiții: 1) entitatea are un flux de numerar net pozitiv care este suficient pentru a acoperi orice obligație contractuală rămasă; 2) entitatea are o datorie pe termen lung în scădere.”.			să specifice perioada de comparație utilizată pentru evaluarea scăderii datoriei pe termen lung. Se face referire la o comparație anuală, trimestrială sau la alt interval de raportare?	Scăderea datoriei pe termen lung se referă la procesul prin care datoria proiectului sau a entității este rambursată treptat în timp. Aceasta înseamnă că datoria totală pe termen lung restantă (cum ar fi împrumuturile sau obligațiunile cu o scadență mai mare de un an) se reduce pe măsură ce proiectul progresează și generează flux de numerar. Prin urmare, perioada de comparație utilizată pentru evaluarea scăderii datoriei pe termen lung poate viza un interval anual, având în vedere că acest tip de evaluare presupune o analiză a evoluției datoriei pe termen lung pe o perioadă suficient de largă pentru a reflecta tendințele semnificative în reducerea datoriei. Totuși, în funcție de circumstanțele specifice ale proiectului sau reglementările aplicabile, se pot utiliza și comparații pe perioade trimestriale sau alte intervale de raportare, astfel încât .
61. Expunerile care respectă cumulativ următoarele criterii sunt considerate expuneri de tip retail și primesc o pondere de risc de 75%: 3) suma totală datorată băncii, întreprinderii-mamă și filialelor acesteia, incluzând orice expunere în	BC „Moldindconbank” SA	49.	La pct.61 subpct. 3), în scopul conformării acestuia cu cerințele art. 123 lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, si anume: de substituit sintagma „nu depășește 5 milioane lei moldovenești” cu	Nu se acceptă Pragul de 5 milioane lei moldovenești a fost stabilit pornind de la activitatea de creditare a RM și ținând cont că în limita respectivă nu se includ expunerile garantate integral și pe deplin cu

stare de nerambursare, de către clientul debitor sau de către grupul de clienți aflați în legătură, dar excluzând expunerile garantate cu bunuri imobile locative care au fost atribuite clasei de expuneri menționate la punctul 11 subpunctul 9), nu depășește 5 milioane lei moldovenești, potrivit informațiilor deținute de bancă. Banca întreprinde toate măsurile necesare pentru a obține informația respectivă;			sintagma „nu depășește echivalentul a un milion de euro”. Consideram că transpunerea normelor europene trebuie efectuată în mod complet, mai ales pe perimetrul de Retail, care presupune o diversificare semnificativă a expunerilor.	bunuri imobile cu destinație locativă. Limita de „1 milion euro” urmează a fi aplicată la data intrării în vigoare a tratatului de aderare a RM la UE. Totodată, e de notat faptul că la încadrarea în clasa de expuneri de tip retail, trebuie să fie întrunit și criteriul de granularitate, conform căruia expunerea trebuie să facă parte dintr-un număr semnificativ de expuneri cu caracteristici similare, astfel încât riscurile asociate unei astfel de creditări sunt reduse considerabil (pct.61 subpct.2) din Regulamentul nr.111/2018). În acest sens menționăm proiectul Ghidului EBA privind metodele proporționale de diversificare conform cărora o expunere trebuie considerată ca făcând parte dintr-un număr semnificativ de expuneri similare (link).
1.45. Se completează cu secțiunea 10¹ cu următorul cuprins: „Secțiunea a 10¹-a Expuneri cu neconcordanță de monede 64⁴. În cazul expunerilor față de persoane fizice încadrate în clasa de expuneri de tip retail menționată la punctul 11 subpunctul 8) sau în cazul	BC „ProCreditBank” SA	50.	La pct. 1.43 din proiectul Hotărârii, cu referire la completarea cu secțiunea 10¹: La pct. 64⁴, se face referire la expunerile față de persoane fizice care sunt considerate expuneri garantate cu ipoteți asupra unui bun imobil locativ, fără a se menționa și bunurile imobile cu destinație	Comentariu Tratamentul prudențial al expunerilor garantate cu ipoteți asupra bunurilor imobile comerciale este prevăzut în secțiunea a 13-a (pct.71-72³), fără a fi incluse prevederi specifice față de neconcordanța de monede. Astfel, secțiunea 10¹ „Expuneri cu neconcordanța de monede” nu vizează

expunerilor față de persoane fizice care sunt considerate expuneri garantate cu ipotecă asupra unui bun imobil locativ încadrate în clasa de expuneri menționată la punctul 11 subpunctul 9), ponderea de risc atribuită în conformitate cu prezentul capitol <u>se înmulțește cu un factor de 1,5, ponderea de risc rezultată neputând fi mai mare de 150 %, atunci când sunt îndeplinite următoarele condiții:</u> 1) expunerea este denominată într-o monedă diferită de moneda sursei de venit a debitorului; 2) debitorul nu are o acoperire împotriva riscului său de plată cauzat de neconcordanța de monede, fie printr-un instrument financiar, fie printr-un venit în valută care să corespundă monedei expunerii, sau totalul unor astfel de acoperiri disponibile pentru debitor acoperă mai puțin de 90 % din fiecare rată pentru această expunere.			comercială. Dar persoanele fizice pot avea în proprietate bunuri imobile cu destinație comercială pe care le dau în arendă. Cum pot fi tratate expunerile garantate cu astfel de imobile?	expunerile față de persoane fizice care sunt garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile comerciale.
		51.	La acest punct se menționează cu privire la îndeplinirea unor condiții enumerate la subct. 1) și 2) pentru ca ponderea de risc rezultată neputând să fie mai mare de 150 %, dar nu este clar dacă condițiile trebuie să fie îndeplinite concomitent sau cel puțin una din ele.	Se acceptă Pentru claritate, prevederea este completată pentru a sublinia că toate condițiile trebuie îndeplinite în mod cumulativ.
	BC „Moldindconbank” SA	52.	Prin pct. 64 ⁴ se introduce o cerință prin care se aplica o pondere de 150% în cazul în care „expunerea este denominată într-o monedă diferită de moneda sursei de venit a debitorului”. Consideram aceasta prevedere ca fiind una punitivă, în special în raport cu debitorii din diasporă (în mare parte lucrători migranți în UE) care primesc venitul în valuta euro. Astfel, consideram necesară aplicarea unei ajustări la acest punct, încât să nu fie necesară aplicarea ponderii de 150% pentru cazurile în care moneda creditului este moneda națională a RM, iar moneda	Se acceptă Factorul de 1,5 urmează a se aplica de la data aderării RM la UE. Pentru a se asigura cunoașterea prevederilor UE și conformitatea cu cadrul de raportare, până la data aderării se va aplica un factor egal cu 1,0. Totodată, e de notat că pct.64 ⁴ , care transpune art.123a (1) din regulamentul (UE) nr.575/2013, prevede că după aplicarea factorului de 1,5, ponderea de risc nu poate depăși 150%. Astfel, pentru o expunere garantată cu bunuri imobile locative, în cazul unui LTV (valoarea creditului raportat la valoarea bunului imobil) de 50%, ponderea de risc inițială este de 30%, iar după

			veniturilor este o valută forte. De menționat că și varianta originală a regulamentului prevede o derogare la acest punct. Respectiv solicităm modificarea subpct. 1) din pct 64 ⁴ .	aplicarea factorului de 1,5, aceasta ajunge la 45%. Doar pentru expunerile cu LTV mai mare de 90%, aplicarea factorului de 1,5 poate duce la o pondere de risc mai mare de 100%, dar aceasta nu va depăși pragul de 150%.
64 ⁵ . Dacă o bancă nu este în măsură să identifice expunerile cu neconcordanță de monede, multiplicatorul de 1,5 al ponderii de risc se aplică tuturor expunerilor neacoperite în cazul cărora moneda expunerilor este diferită de moneda națională a țării de reședință a debitorului.	BC „ProCreditBank” SA	53.	Dorim să solicităm clarificări suplimentare privind următoarea formulare: „moneda expunerilor este diferită de moneda națională a țării de reședință a debitorului”. În acest context apar următoarele întrebări: 1) Cum trebuie tratate expunerile față de debitorii persoane fizice care obțin venituri în valută, deși țara de reședință este Republica Moldova? 2) Cum tratăm debitorii rezidenți ai Republicii Moldova, dar care lucrează și au venituri de peste hotare? 3) Se consideră că există o neconcordanță de monede în cazul în care moneda expunerii este diferită de moneda în care debitorul obține veniturile, dar nu de moneda țării de reședință?	Comentariu E de menționat că prevederea pct.64⁵ reprezintă o alternativă, aplicabilă doar în cazul în care banca nu este în măsură să identifice expunerile cu neconcordanță de monede, adică să identifice întrunirea condițiilor stipulate în subpct. 1) și 2) din pct.64⁴). Prin urmare, dacă banca aplică pct.64⁴, atunci se va evalua dacă expunerea și venitul debitorului sunt în aceeași monedă, indiferent de țara de reședință a debitorului. Astfel, condițiile pct.64⁴ sunt un criteriu de identificare a neconcordanței de monede. Alternativ, dacă banca nu poate aplica pct.64⁴ și nu poate identifica expunerile cu neconcordanță de monede, se va utiliza pct.64⁵, evaluând moneda expunerii în raport cu moneda națională a țării de reședință a debitorului.
64 ⁶ . În sensul prezentului articol, „sursă de venit” se referă la orice	Ministerul Justiției	54.	La subpct. 1.43, în redacția propusă pentru pct. 64 ⁶ , cuvintele „prezentul	Se acceptă

sursă care generează fluxuri de numerar pentru debitor, inclusiv din remiteri, venituri din chirii sau salarii, excluzându-se încasările din vânzarea de active sau din acțiuni în regres similare ale băncii.			articol” se vor substitui cu cuvintele „prezentei secțiuni”.	
	BC „ProCreditBank” SA	55.	Propunem includerea veniturilor din dividende în noțiunea sursei de venit. De asemenea, solicităm clarificarea noțiunii “acțiuni în regres”.	Nu se acceptă Noțiunea nu prevede în mod exhaustiv sursele de venit, dar se referă la fluxurile financiare regulate care intră în posesia debitorului, cum ar fi salariile, veniturile din chirii sau remitențele. În acest context, dividendele pot fi considerate surse de venit dacă sunt plătite regulat și generează fluxuri financiare pentru debitor (de exemplu, anual sau trimestrial). Totuși, dividendele nu sunt garantate și pot fi variabile sau omise în funcție de performanța entității, ceea ce le face mai puțin fiabile decât salariile sau veniturile din chirii. Prin urmare, dacă dividendele sunt neregulate sau depind de performanța entității, ele pot fi considerate mai puțin stabile și nu sunt întotdeauna acceptate ca surse de venit sigure pentru evaluarea capacității de plată a debitorului. Astfel, dividendele pot fi recunoscute ca „sursă de venit” dacă banca consideră că acestea pot genera fluxuri de numerar regulate. Totodată, sunt excluse în mod specific veniturile din vânzarea de active și „acțiunile în regres” ale băncii. Acestea

				nu sunt considerate surse regulate de venit pentru scopurile rambursării creditelor. Prin urmare, un exemplu de acțiuni în regres, ar fi măsurile luate de bancă pentru recuperarea unui credit în caz de neplată (ex. vânzarea gajului).
1.44. (1.46. după consultarea publică a proiectului) Denumirea secțiunii a 11-a „Prevederi generale privind expunerile garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile” din capitolul IV va avea următorul cuprins: „Secțiunea a 11-a. Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile 1.45. (1.46. după consultarea publică a proiectului) Secțiunea a 11-a va avea următorul cuprins:	Ministerul Justiției	56.	Subpct. 1.44 se va comasa la subpct. 1.45, prin expunerea denumirii secțiunii a 11-a în redacția propusă la subpct. 1.45.	Se acceptă
		57.	Subpct. 1.44-1.48 se vor comasa, utilizând formularea: „Secțiunile 11-13 din capitolul IV vor avea următorul cuprins:”	Se acceptă
65. O expunere non-ADC care nu îndeplinește toate condițiile prevăzute la punctul 67 sau orice parte a unei expuneri non-ADC care depășește valoarea nominală a dreptului de ipotecă asupra bunului este tratată după cum urmează: 1) o expunere non-IPRE este ponderată la risc ca o expunere la o contraparte care nu este garantată cu bunul imobil în cauză;	BC „ProCreditBank” SA	58.	La pct. 65 solicităm definirea sintagmei “valoarea nominală a dreptului de ipotecă”, întrucât aceasta nu este clar conturată în cadrul reglementărilor actuale.	Se acceptă Sintagma „care depășește valoarea nominală a dreptului de ipotecă asupra bunului” se substituie cu sintagma „care nu este garantată cu bunuri imobile”.

2) o expunere IPRE primește o pondere de risc de 150 %.				
66. subpct. 1) b) o expunere IPRE este tratată în conformitate cu punctele 69-69 ³ în cazul în care îndeplinește oricare dintre următoarele condiții: - [...] care nu îndeplinesc niciunul dintre criteriile precizate la prezentul punct, sau unități locative separate în cadrul unor bunuri imobile; c) o expunere IPRE care nu îndeplinește niciuna dintre condițiile prevăzute la litera b) punctul (ii) de la prezenta literă este tratată în conformitate cu punctele 70-70 ³ ;	Ministerul Justiției	59.	La subpct. 1.45, în redacția propusă pentru pct. 66 subpct. 1) lit. b), cuvintele „prezentul punct” se vor substitui cu cuvintele „prezenta literă”. Totodată, din redacția propusă pentru pct. 66 subpct. 1) lit. c) se va exclude textul „punctul (ii) de la prezenta literă”, fiind considerat în plus.	Se acceptă
67. Ca să fie eligibilă pentru tratamentul menționat la punctul 66, o expunere garantată cu un bun imobil îndeplinește cumulativ următoarele condiții: 1) bunul imobil cu care este garantată expunerea îndeplinește <u>oricare</u> dintre următoarele condiții: b) bunul imobil este un teren forestier sau agricol ; c) creditul se acordă unei persoane fizice și bunul imobil este fie un bun imobil locativ în construcție, fie un teren pe care este planificată construirea unui bun imobil	BC „Moldindconbank” SA	60.	Propunem suplinirea lit. b) subpct. 1) pct. 67 din pct. 1.45 a hotărârii de modificare cu sintagma: „sau teren pentru construcții”. Astfel, norma va avea următorul conținut: „b) bunul imobil este un teren forestier, agricol sau teren pentru construcții;”	Nu se acceptă Condiția ca „bunul imobil este fie un teren pe care este planificată construirea unui bun imobil locativ” este inclusă la pct.67 litera c).

locativ , dacă planul a fost aprobat în mod legal de toate autoritățile relevante, după caz, și dacă este îndeplinită oricare dintre următoarele condiții: [...]				
67² . În sensul punctului 67 subpunctul 4), băncile instituie politici de subscriere în ceea ce privește inițierea expunerilor garantate cu bunuri imobile care includ evaluarea capacității de rambursare a debitorului. Politicile de subscriere includ indicatorii relevanți pentru evaluarea respectivă și nivelurile lor maxime.	BC „ProCreditBank” SA	61.	Rugăm respectuos clarificarea noțiunii politici de subscriere, întrucât nu e definită în alte reglementări și poate genera interpretări diferite.	Comentariu Norma prevede că politicile date trebuie să includă indicatorii relevanți pentru evaluarea capacității de rambursare a debitorului și nivelurile maxime, stabilite de către bancă prin actele normative interne. (cadrul Basel 20.73 (link)). Politică de subscriere (underwriting policies), o bancă poate avea, de ex.: politică de creditare (generală), care stabilește cadrul general pentru acordarea de credite precum și politică de subscriere pentru credite ipotecare, care definește în detaliu cum se analizează și aprobă un credit ipotecar.
67³ . Prin derogare de la punctul 67 subpunctul 2), în cazul în care drepturile de ipotecă de rang inferior conferă deținătorului o creanță asupra garanțiilor reale care este executorie din punct de vedere juridic și constituie un mijloc eficace de diminuare a riscului de credit, pot fi recunoscute și drepturile de ipotecă de rang inferior deținute de bancă,	BC „ProCreditBank” SA	62.	Rugăm clarificarea aplicabilității acestei prevederi în raport cu rangul dreptului de ipotecă. Mai exact, nu este explicit dacă dreptul de inițiere a vânzării bunului este rezervat doar creditorului ipotecar de rang superior, sau poate fi exercitat și de către creditorii de rang inferior, în mod independent. Potrivit Codului Civil al RM, art. 736, alin. (3):	Comentariu Prevederea pct.67 ³ reprezintă o derogare de la pct.67 subpct.2). Pct.67 subpct.2) se aplică în cazul în care banca deține un drept de ipotecă de rang superior sau când toate drepturile asupra ipotecii sunt deținute de bancă,

alta decât cea care deține dreptul de ipotecă de rang superior, inclusiv în cazul în care banca nu deține dreptul de ipotecă de rang superior sau nu deține un drept de ipotecă situat între un drept de ipotecă de rang superior și un drept de ipotecă de rang inferior care sunt ambele deținute de bancă. Normele care reglementează drepturile de ipotecă asigură cumulativ următoarele elemente: 1) fiecare bancă care deține un drept de ipotecă asupra unui bun poate iniția vânzarea bunului în mod independent de alte entități care dețin un drept de ipotecă asupra bunului;			Creditorul gajist de un rang inferior poate să-și satisfacă creanța din bunul gajat înaintea creditorilor de rang superior numai cu acordul scris al fiecărui creditor de rang superior. Având în vedere implicațiile prudențiale și juridice ale acestei prevederi, considerăm necesară o precizare expresă în textul Hotărârii privind: - dacă inițierea vânzării poate fi realizată de orice creditor ipotecar, indiferent de rang, - sau dacă este condiționată de deținerea unui drept de ipotecă de rang prioritar.	iar niciun alt creditor nu are drepturi inferior asupra ipotecii. Pe de altă parte, pct.67³, prevede ca derogare în scopul aplicării tratamentului de la pct.66, că un drept de ipotecă de rang inferior poate fi recunoscut, cu condiția respectării cumulativ a subpct. 1) și 2). Condiția de la subpct.1) stipulează că banca trebuie să poată iniția vânzarea bunului imobil în mod independent de alți creditori care dețin drepturi ipotecare asupra acestuia.
68⁹. Băncile aplică ponderile de risc și criteriile stabilite de autoritățile dintr-un stat membru al Uniunii Europene, pentru expunerile lor corespunzătoare garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile locative sau asupra bunurilor imobile comerciale situate în una sau mai multe părți ale teritoriului statului membru al Uniunii Europene respectiv.	Centrul de Armonizare a Legislației	63.	Cu referire la pct. 1.45 (pct. 68⁹) din proiectul național, în vederea asigurării unei compatibilități depline cu prevederile art. 124 (13) din actul UE, după sintagma „stat membru al Uniunii Europene” se va adăuga textul „în conformitate cu pct. 68⁴ - 68⁷”.	Se acceptă Prevederile pct.68⁴-68⁷, au fost transpuse cu referire la Banca Națională a Moldovei și nu vizează autoritățile statelor membre. Prin urmare, pct.689 se completează cu textul „în conformitate cu prevederile care sunt echivalente punctelor 68⁴ - 68⁷”.
75³. Pentru a fi eligibile pentru tratamentul preferențial prevăzut la punctele 7514 și 75¹⁵, obligațiunile garantate respectă cerințele prevăzute	BC „ProCreditBank” SA	64.	La pct. 1.45 din proiectul Hotărârii, cu referire la completarea cu Secțiunea 14², și anume la pct. 75³, subpct. 5):	Nu se acceptă Prevederea vizează clasa „expuneri sub formă de obligațiuni garantate”. Cadrul

la punctele 75¹⁰ - 75¹³ și sunt garantate cu oricare dintre următoarele active eligibile: 5) credite locative garantate integral de un furnizor de protecție eligibil menționat în Regulamentul nr. 112/2018, care se califică pentru nivelul 2 de calitate a creditului sau superior acestuia, conform dispozițiilor prezentului capitol, în cazul în care partea din fiecare dintre credite care este utilizată pentru a satisface cerința prevăzută la prezentul punct, de acoperire cu garanții reale a obligațiunii garantate, nu reprezintă mai mult de 80 % din valoarea de piață a bunului imobil locativ situat în Franța și în cazul în care un raport credit/venit respectă o proporție de cel mult 33 % la acordarea creditului.	BC „Moldindconbank” SA		nu este clară legătura imobilelor situate în Franța în acest context.	primar aferent obligațiunilor garantate în Republica Moldova este în proces de elaborare, prin urmare băncile ar putea să înregistreze în bilanț expuneri sub formă de obligațiuni garantate din UE. Pct.753 asigură transpunerea fidelă a art.129 (1) lit. (e) din Regulamentul (UE) nr.575/2013.
68⁵. Banca Națională a Moldovei poate majora ponderile de risc aplicabile expunerilor respective în intervalele prevăzute la punctul 68⁵ sau poate impune criterii mai stricte decât cele prevăzute la punctul 67.	Ministerul Justiției	66.	În textul redacției pct. 68⁵, referința la pct. 68⁵ se va substitui cu referința la pct. 68⁶. Similar, la subpct. 1.47, în textul redacției pct. 69³, 70¹, 71³, 72¹, ș.a. referința la pct. 68³ se va substitui cu referința la pct. 68⁴ și, respectiv, referința la pct. 68⁶ se va substitui cu referința la pct. 68⁷, în corelare cu dispozițiile din Regulamentul (UE) nr.	Se acceptă

			575/2013. Totodată, în tot textul proiectului se va asigura suplimentar că referințele la anumite puncte din Regulament sunt corespunzătoare.	
1.46. În denumirea secțiunii a 12-a din capitolul IV cuvintele „integral și pe deplin” se exclud.	Ministerul Justiției	67.	Subpct. 1.46 se va exclude, în vederea evitării dublajului normativ (a se vedea subpct. 1.4.3 și subpct. 1.47).	Se acceptă
71³. În cazul în care, în conformitate cu punctele 68 ³ -68 ⁶ , Banca Națională a Moldovei a stabilit o pondere de risc mai ridicată sau un procentaj mai mic din valoarea bunului imobil decât cele menționate la <u>prezentul alineat</u> , [...]	Ministerul Justiției	68.	La subpct. 1.48, în redacția propusă pentru pct. 71 ³ , cuvintele „prezentul alineat” se vor substitui cu textul „punctele 71-71 ² ”, iar cuvintele „primul paragraf” se vor substitui cu textul „punctul 71”.	Se acceptă
75³. Pentru a fi eligibile pentru tratamentul preferențial prevăzut la punctele 75 ¹⁴ și 75 ¹⁵ , obligațiunile garantate respectă cerințele prevăzute la punctele 75 ¹⁰ - 75 ¹³ și sunt garantate cu oricare dintre următoarele active eligibile: 6) credite garantate cu bunuri imobile comerciale până la valoarea cea mai mică dintre principalul ipotecilor combinate cu orice ipoteci anterioare și 60 % din valoarea de piață a bunurilor gajate. Creditele garantate cu bunuri imobile comerciale sunt eligibile atunci când raportul credit/valoare de 60 % este depășit și	Ministerul Justiției	69.	La subpct. 1.54, în redacția propusă pentru pct. 75 ³ subpct. 6), se va revedea referința la cerințele de securitate prevăzute în Regulamentul cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 112/2018, întrucât în acesta nu sunt prevăzute concret anumite cerințe de securitate (sub acest aspect se va analiza suplimentar toate referințele la unele acte ale Băncii Naționale a Moldovei, la care se face trimitere prin respectivul proiect).	Comentariu Prevederea transpune art.129 (1) para.1 lit. f din regulamentul (UE) nr.575/2013. Regulamentul nr.112/2018 prevede cerințe care stipulează ca mecanisme de protecție a creditului care să fie „eficace din punct de vedere juridic și să poată fi pusă în aplicare/executare în toate jurisdicțiile”, ceea ce constituie „cerințe de securitate juridică”).

atinge un nivel maxim de 70 %, în cazul în care valoarea tuturor activelor gajate ca garanție pentru obligațiunile garantate depășește cu cel puțin 10 % valoarea nominală a obligațiunilor garantate exigibile, iar creanța deținătorilor obligațiunilor îndeplinește <u>cerințele de securitate juridică</u> prevăzute în Regulamentul nr. 112/2018. Creanța deținătorilor de obligațiuni are prioritate față de alte creanțe asupra garanției reale.				
1.57. (1.55. după consultarea publică a proiectului) Denumirea secțiunii a 18-a „Expuneri sub formă de unități sau acțiuni deținute în OPC” din capitolul IV va avea următorul cuprins: „Secțiunea a 18-a Cerințele de fonduri proprii pentru expunerile sub formă de unități sau acțiuni deținute în OPC-uri”.	Ministerul Justiției	70.	Subpct. 1.57 și 1.58 se vor comasa, în vederea indicării denumirii secțiunii a 18-a în redacția propusă pentru această secțiune.	Se acceptă.
82⁵ . Prin derogare de la punctul 82 ⁴ subpunctul 1), băncile multilaterale și bilaterale de dezvoltare și alte bănci care investesc într-un OPC împreună cu bănci multilaterale sau bilaterale de dezvoltare pot determina valoarea expunerii ponderate la risc pentru expunerile respectivului OPC în	Centrul de Armonizare a Legislației	71.	Cu referire la pct. 1.58 (pct.82 ⁵) din proiectul național, se constată că art. 132 (3) lit. a) din actul UE nu este transpus. Astfel, trimiterea la pct. 82 ⁴ subpct. 1) urmează a fi eliminată, întrucât acesta nu reflectă prevederile articolului respectiv din actul UE.	Se acceptă Punctul 82 ⁴ a fost completat cu subpct.1) care transpuse parțial art.132 (3) lit.a) din regulamentul (UE) nr.575/2013.

conformitate cu abordările prevăzute la punctele 82 ¹⁴ -82 ¹⁹ , cu condiția îndeplinirii condițiilor prevăzute la punctul 82 ⁴ subpunctele 2) și 3) și cu condiția ca mandatul de investiții al OPC-ului să limiteze tipurile de active în care OPC-ul poate investi la active care promovează dezvoltarea durabilă în țările în curs de dezvoltare.	Ministerul Justiției	72.	În redacția pct. 82 ⁵ și 82 ⁷ se va revedea referința la pct. 82 ⁴ subpunctul 3), deoarece pct. 82 ⁴ nu are subpunctul 3). În altă ordine de idei, normele propuse la pct. 82 ⁵ și 82 ⁷ se vor revizui suplimentar, întrucât se consideră că nu corelează cu norma care constituie obiect al transpunerii prevăzută în art. 132 alin. (3) al Regulamentului (UE) nr. 575/2013. Mai mult, în măsura în care dispozițiile art. 132 alin. (3) lit. (a) din actul UE citat nu au fost transpuse, în principiu toate referințele la subpunctele din pct. 82 ⁴ nu sunt indicate corespunzător în proiect;	Se acceptă
82⁷. Prin derogare de la punctul 82 ⁴ subpunctul 3) litera a), în cazul în care banca stabilește valoarea expunerii ponderate la risc pentru expunerile unui OPC [...]	Centrul de Armonizare a Legislației	73.	La pct. 82 ⁷ , se va substitui textul „Prin derogare de la punctul 82 ⁴ subpunctul 3) lit. a)” cu „Prin derogare de la punctul 82 ⁴ subpunctul 2) lit. a)”.	Se acceptă Pct. 82 ⁴ a fost completat cu subpct.1) care transpune parțial art.132 (3) lit.a) din regulamentul (UE) nr.575/2013, prin urmare referința la subpct.3) lit.a) este relevantă.
82¹³. Prin derogare de la punctul 82, băncile care aplică abordarea de tip look-through în conformitate cu punctul 82 ¹⁴ pot calcula valoarea expunerii ponderate la risc pentru expunerile lor sub formă de unități sau acțiuni deținute într-un OPC înmulțind valorile expunerilor pentru	Ministerul Justiției	74.	În redacția pct. 82 ¹³ , se va exclude textul „din Regulamentul 111/2018”, ca fiind inutilă (observație valabilă și pentru redacția pct. 82 ²²).	Se acceptă

expunerile respective, calculate în conformitate cu punctele 5-10 din Regulamentul nr.111/2018, [...]				
1.59. (1.56. după consultarea publică a proiectului) Capitolul IV se completează cu secțiunile 18 ¹ – 18 ³ cu următorul cuprins: „Secțiunea a 18 ¹ -a Abordări pentru calcularea valorilor expunerilor ponderate la risc ale OPC-urilor 82 ¹⁴ . În cazul în care sunt îndeplinite [...]	Ministerul Justiției	75.	La subpct. 1.59: - punctele din secțiunile 18 ¹ -18 ³ vor fi însemnate prin pct. 83, urmat de indici numerici (83 ¹ , 83 ² , ...);	Se acceptă
82¹⁷. Băncile efectuează calculele menționate la punctul 82 ¹⁵ primul paragraf în conformitate cu metodele prevăzute în prezentul regulament capitol, în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei cu privire la tratamentul prudential al securizărilor și cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții.	Ministerul Justiției	76.	Din redacția pct. 82 ¹⁷ , cuvintele „primul paragraf” și cuvântul „capitol” se vor exclude;	Se acceptă
82²². Băncile calculează valoarea expunerii ponderate la risc pentru elementele lor extrabilanțiere care au potențialul de a fi convertite în expuneri sub formă de unități sau acțiuni deținute într-un OPC, înmulțind valorile expunerilor pentru expunerile respective, calculate în	Ministerul Justiției	77.	În redacția pct. 82 ²² , textul „(b) pentru toate celelalte expuneri, RW*i = 1000%.” recomandăm a fi substituit cu textul „2) pentru toate celelalte expuneri, RW*i = 1250%.”, în corespundere cu regulile de tehnică legislativă aferente numerotării dispozițiilor,	Nu se acceptă Ponderea de 1250% specificată în Regulamentul (UE) nr.575/2013 reprezintă proporția inversă de la cerința de 8%, stabilită în actul UE. Având în vedere faptul că în Regulamentul nr.109/2018 cu privire la

conformitate cu punctele 5-10, cu următoarea pondere de risc: 1) pentru toate expunerile pentru care băncile utilizează una dintre abordările prevăzute la punctele 82 ¹⁴ -82 ¹⁹ : (b) pentru toate celelalte expuneri, $RW_i^* = 1000\%$.			precum și în corelare cu norma care constituie obiect al transpunerii (a se vedea art. 132c alin. (1) lit. (b) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013);	fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital cerințele față de fondurile proprii au fost stabilite în mărime de 10 % se impune necesitatea ajustării și a ponderii respective de la 1250% în 1000 %.
82⁵⁵. 4) în cazul în care excedentul valorii de piață a expunerilor-suport ale OPC-ului sau OPC-urilor față de valoarea curentă a angajamentului de valoare minimă scade, banca sau altă întreprindere, în măsura în care este vizată de aceeași supraveghere pe bază consolidată al cărei obiect îl constituie banca însăși în conformitate cu prezentul regulament și cu Legea nr.202/2017 sau Legea nr.250/2017, poate influența componența expunerilor-suport ale OPC-ului sau OPC-urilor sau poate limita potențialul de reducere în continuare a excedentului în alte moduri;	Ministerul Justiției	78.	În redacția pct. 82 ²⁵ se va indica denumirea deplină a Legii nr. 2/2020 și a Legii nr. 250/2017.	Se acceptă Cu referire la Legea 2/2020, la noțiunea „organism de plasament colectiv (OPC)” la prima referință la legea respectivă, s-a specificat (în continuarea – Legea nr.2/2020).
1.60. (1.57. după consultarea publică a proiectului) Secțiunea a 19-a din capitolul IV va avea următorul cuprins:	Ministerul Justiției	79.	La subpct. 1.60: - în redacția secțiunii a 19-a se va include și denumirea acestei secțiuni;	Se acceptă

„84. Următoarele expuneri se consideră expuneri [...]				
85. Expunerile provenind din titluri de capital, altele decât cele menționate la alineatele (4)-(7), primesc o pondere de risc de 250 %, cu excepția cazului în care expunerile respective trebuie să fie deduse sau ponderate la risc în conformitate cu Regulamentul nr. 109/2018.	Ministerul Justiției	80.	În redacția propusă pentru pct. 85, se va revedea textul „alineatele (4)-(7)”, deoarece este inadecvat și nu este clar la ce elemente structurale se face referire;	Se acceptă
86 ¹ . Prin derogare de la punctul 86, investițiile în titluri de capital pe termen lung, inclusiv investițiile în acțiuni ale clienților - persoane juridice cu care banca are sau intenționează să stabilească o relație de afaceri pe termen lung, precum și conversiile creanțelor în acțiuni în scopul restructurării întreprinderilor primesc o pondere de risc în conformitate cu punctele 85 sau 86 ¹ , după caz.	Ministerul Justiției	81.	- în redacția pct. 86 ¹ , textul „sau 86 ¹ ” se va substitui cu textul „sau 86 ² ”, iar în redacția pct. 86 ⁶ , textul „punctului 86 ⁶ ” se va substitui cu textul „punctului 86 ⁵ ”;	Se acceptă
86 ² . Băncile care au primit aprobarea prealabilă din partea Băncii Naționale a Moldovei pot atribui o pondere de risc de 100 % expunerilor provenind din titluri de capital asumate în cadrul unor programe legislative pentru stimularea anumitor sectoare ale economiei, [...]	Ministerul Justiției	82.	În redacția pct. 86 ² se vor revedea cuvintele „programele legislative”, deoarece lasă loc de interpretare. Or, în mare măsură programele se aprobă de către Guvern și nu de către Parlament. Respectiv, se va concretiza autoritatea emitentă a programelor la care se face referire, alternativ se va analiza posibilitatea	Se acceptă parțial Cuvintele „programe legislative” se substituie cu cuvintele „programe de stat”.

			substituirii cuvintelor „programele legislative” cu cuvintele „actele normative adoptate de Parlament”.	
1.61. (1.58. după consultarea publică a proiectului) La punctul 90, cuvântul „casierie” se substituie cu cuvintele „proprietatea băncii și deținut de aceasta sau aflat în tranzit”.	Ministerul Justiției	83.	În subpct. 1.61, se atestă că cuvântul „casierie” se utilizează de două ori în textul pct. 90. În context, se va concretiza dacă substituirea acestui cuvânt cu cuvintele „proprietatea băncii și deținut de aceasta sau aflat în tranzit” este valabilă pentru ambele cazuri. Alternativ, în vederea corelării pct. 90 cu norma prevăzută la art. 134 alin. (3) al Regulamentului (UE) nr. 575/2013, se propune expunerea pct. 90 în redacție nouă după cum urmează: „90. Numerarul aflat în proprietatea băncii și deținut de aceasta sau aflat în tranzit și elementele de numerar echivalente primesc o pondere de risc de 0 %.”.	Se acceptă
95. Băncile ajustează valorile expunerilor ponderate la risc pentru expunerile care nu se află în stare de nerambursare față de un IMM (RWEA) în conformitate cu următoarea formulă: RWEA* $= RWEA \cdot \frac{\min \{E^*; MDL 7,500,000\}}{MDL 7,500,000} \cdot 0,7619$	BC „ProCreditBank” SA	84.	La pct. 1.62 din proiectul Hotărârii, cu referire la pct. 95, solicităm descifrarea abrevierii RWEA.	Nu se acceptă În punctul pct.95, este utilizat acronimul RWEA urmare textului „valorile expunerilor ponderate la risc”, ceea ce îi determină semnificația. Abrevierea are la bază inițialele termenului englez „Risk-Weighted Exposure Amounts”.
	BC „Moldindconbank” SA	85.	Propunem ajustarea formulei de calcul inserată la pct. 95 prin	Nu se acceptă

			substituirea valorii de „MDL 7500000” cu „EUR 2500000”. Consideram ca transpunerea normelor europene trebuie efectuată în mod complet. Suplimentar, se solicita o claritate privind semnificația „creanței potențial garantate” inserate în același punct.	Suma de 7,5 mln MDL este corelată cu prevederea pct.61 din Regulamentul nr.111/2018. A se vedea comentariul de la propunerea nr. 49. Limita de „2,5 milioane euro” urmează a fi aplicată la data intrării în vigoare a tratatului de aderare a RM la UE.
1.63. (1.60. după consultarea publică a proiectului) Punctul 96, subpunctul 3) va avea următorul cuprins: „băncile iau măsuri rezonabile pentru a determina în mod corect valoarea E* și a obține informațiile necesare în conformitate cu subpunctul 2).”.	Centrul de Armonizare a Legislației	86.	Cu referire la pct. 1.63 din proiectul național, prin care se operează modificări la pct. 96 din Regulamentul nr. 111/2018, în contextul modificărilor aduse actului UE, se constată că pct. 96 reprezintă transpunerea art. 501 (2) din actul UE. În acest sens, se recomandă revizuirea integrală a normei naționale (nu doar a pct. 96, subpct. 3, care transpune art. 501 (2) lit. c)), întrucât modificări au intervenit și la art. 501 (2) lit. a) și b) din actul UE.	Se acceptă
1.64. (1.61. după consultarea publică a proiectului) Se completează cu capitolul V¹ cu următorul cuprins: „ Capitolul V¹ Ajustarea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de credit pentru expunerile față de entități	BC „ProCreditBank” SA	87.	La pct. 1.64 din proiectul Hotărârii, cu referire la pct. 97 ¹ , subpct. 2), rugăm clarificarea sintagmei „structuri fizice”, întrucât aceasta poate fi interpretată diferit în funcție de domeniul de aplicare.	Comentariu Cu referire la pct.97¹ subpct.2) comunicăm că sintagma „structuri fizice” este parte a sintagmei „structurile fizice sau facilitățile, sistemele și rețelele care oferă sau sprijină servicii publice esențiale, care sunt prevăzute în <i>proiectul de lege privind identificarea,</i>

care operează sau finanțează structuri fizice sau facilități, sisteme și rețele care oferă sau sprijină servicii publice esențiale 97¹. Cerințele de fonduri proprii pentru riscul de credit se înmulțesc cu un factor de 0,75, cu condiția ca expunerea să îndeplinească cumulativ următoarele criterii: 2) expunerea este față de o entitate care a fost creată în mod special pentru a finanța sau a opera structurile fizice sau facilitățile, sistemele și rețelele care oferă sau sprijină servicii publice esențiale în acest sens;				<i>desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale.</i> Termenul „structuri fizice” se referă la construcțiile și infrastructurile tangibile care sunt esențiale pentru furnizarea serviciilor publice fundamentale. Acestea includ clădiri, facilități, echipamente și alte elemente de infrastructură fizică, cum ar fi stațiile de energie, turnurile de telecomunicații, rețelele de transport sau centrele de date, care sunt necesare pentru buna funcționare a serviciilor critice, precum energia, comunicațiile sau transportul.
1.69. (1.66. după consultarea publică a proiectului) Anexa nr.1 va avea următorul cuprins: „Clasificarea elementelor extrabilanțiere conform benzilor de risc [...]	Ministerul Justiției	88.	În redacția propusă pentru anexa nr. 1 la Regulament, se va indica parafa de aprobare, după cum urmează: „Anexa nr. 1 la Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate”.	Se acceptă
1.70.2. (1.67.2. după consultarea publică a proiectului) subpunctul 4 va avea următorul cuprins: „4. Băncile pot utiliza metode statistice sau alte metode matematice („modele”), [...]	Ministerul Justiției	89.	În subpct. 1.70.2, textul „subpunctul 4” se va substitui cu textul „punctul 4”, iar în subpct. 1.70.3, textul „subpunctul 6” se va substitui cu textul „punctul 6”.	Se acceptă

1.71. (1.68. după consultarea publică a proiectului) Se completează cu anexa nr.2¹ cu următorul cuprins: „Anexa nr.2¹ la Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate Obligații de raportare specifice Pct.1. subpct. 1) pierderile care decurg din expuneri pentru care banca a recunoscut bunuri imobile locative drept garanție reală, în fiecare caz până la valoarea mai mică dintre cuantumul afectat garanției și 55 % din valoarea bunurilor imobile locative, cu excepția situațiilor în care s-a decis altfel în temeiul punctelor 68³ -68⁶ , după caz;	Ministerul Justiției	90.	La subpct. 1.71, din redacția anexei nr. 2¹ considerăm necesar a se substitui textul „punctelor 68³-68⁶” cu textul „punctelor 68⁴-68⁷ din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate”.	Se acceptă
La proiectul hotărârii 2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la 1 iulie 2026. 3. (2. după consultarea publică a proiectului) Punctele 1.5.7 și 1.55., aferente elementelor reprezentând poziții din securitizări, vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2028	Ministerul Justiției	91.	La pct. 3 din proiectul hotărârii atragem atenția că subpunctul care prevede modificări aferente elementelor reprezentând poziții din securitizări (modificările operate în pct. 80) este subpct. 1.56 și nu subpct. 1.55. Totodată, în formularea normei, suplimentar se vor indica concret punctele din Regulament, modificările cărora vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2028. În cazul referinței la subpct. 1.5.7,	Se acceptă

			se va indica inclusiv noțiunile din pct. 3 al Regulamentului, care se vor exclude la 1 ianuarie 2028. Complementar, aferent noțiunii „tranșă” menționată în subpct. 1.5.7 nu este clar dacă aceasta la fel se va exclude la 1 ianuarie 2028.	
	Ministerul Justiției	92.	Din punct de vedere al respectării uzanțelor de redactare a dispozițiilor finale, pct. 2 și 3 ale proiectului de hotărâre se recomandă a fi comasate, utilizând formularea cum ar fi de exemplu „Prezenta hotărâre intră în vigoare la 1 iulie 2026, cu excepția subpunctelor..., care vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2028”.	Se acceptă
La proiectul hotărârii	BC „COMERTBANK” SA BC „Victoriabank” SA Asociația Băncilor din Moldova	93.	Modificările propuse sunt semnificative și necesită eforturi considerabile din partea băncii pentru alinierea sistemelor de colectare a datelor și de raportare. Vă rugăm respectuos să examinați posibilitatea reconsiderării termenului de intrare în vigoare, pentru 01.01.2027, ținând cont de complexitatea modificărilor.	Se acceptă parțial Având în vedere angajamentele asumate în cadrul screening-ului bilateral și statutul de țară candidată al Republicii Moldova pentru aderarea la Uniunea Europeană, precizăm că termenul limită pentru transpunerea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 575/2013 este anul 2026.
	OTP Bank SA	94.	În ceea ce privește implementarea prevederilor proiectului, propunem	

			aprobarea unui calendar alternativ de implementare: Anul 2026 – aprobarea de către BNM a noilor acte normative; Anul 2027 – perioadă alocată băncilor pentru alinierea proceselor interne la nile reglementări; Anul 2028 – implementarea oficială – intrarea în vigoare a prevederilor propuse pentru consultare publică. Cu titlu de exemplu, Regulamentul (UE) nr.575/2013 a fost initiat în urma crizei financiare din 2008, consultările și elaborarea desfășurându-se între 2009-2013, iar implementarea începând din 2014. Aceste exemple demonstrează necesitatea unei perioade de tranziție adecvate pentru asigurarea unei implementări eficiente și conforme.	vigoare a fost stabilit la data de 01 iulie 2027.
	BC „Moldindconbank” SA	95.	Considerăm că termenul de intrare în vigoare a modificărilor propuse ar fi binevenit să fie la 01.01.2028 (argumentarea tine de complexitatea modificărilor, necesitatea efectuării multor dezvoltări tehnice și unor inventarieri în portofoliile existente).	
Observații la tabelul de concordanță				

	Centrul de Armonizare a Legislației	96.	Compartimentul 1: Potrivit pct. 1 din Anexa nr. 2 din HG nr. 1171/2018, în tabelele de concordanță, la compartimentul 1 urmează a fi indicată, inclusiv, cea mai recentă modificare a actului care constituie obiect al transpunerii, prin precizarea tipului, numărului și datei adoptării actului juridic european de modificare.	Se acceptă
	Centrul de Armonizare a Legislației	97.	Compartimentul 6: Potrivit pct. 6 din Anexa nr. 2 din HG nr. 1171/2018, la compartimentul 6 trebuie reflectat întreg textul actului juridic european care constituie obiect al transpunerii, ci nu doar prevederile UE nemijlocit transpuse prin proiectul național.	Se acceptă parțial Ținând cont de faptul că Regulamentul (UE) 575/2013 este unul voluminos, iar prevederile lui sunt transpuse în mai multe acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (în prezent totalizează 16 regulamente) pentru fiecare regulament este întocmit un tabel de concordanță separat, în care sunt transcrise toate dispozițiile din capitolele, articolele și anexele transpuse. Tabelul de concordanță care înglobează întreg actul european, se actualizează odată cu aprobarea noilor modificări și urmează a fi prezentat Centrului de armonizare a legislației.
	Centrul de Armonizare a Legislației	98.	Conform pct. 7 din Anexa nr. 2, prevederile cu specific național, care nu sunt transpuse din actul UE,	Se acceptă

			urmează a fi redactate la finalul tabelului de concordanță, în special cu referire la pct. 1.5.5 din proiectul național, întrucât noțiunea de „obligațiune garantată” nu este reflectată în tabelul de concordanță.	
	Centrul de Armonizare a Legislației	99.	Revizuirea compartimentului 8 „Gradul de compatibilitate”: unele norme nu au atribuit calificativul de compatibilitate: art. 126 (3) par. 2, art. 129 (3a) par. 3, art. 501a (5) din actul UE, iar la altele, gradul este indicat eronat: art. 116 (5), art. 124 (13) din actul UE. Suplimentar, cu referire la pct. 1.5.5 din proiectul național, urmează a fi revizuit textul din compartimentul 7 – „Proiectul de act normativ național”, întrucât pct. 42 este identic cu pct. 42 ¹ din același compartiment.	Se acceptă
Expertizare				
	Centrul de Armonizare a Legislației	100.	Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea proiectului și documentelor anexate prin prisma observațiilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.	Se acceptă
Lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect				
	B.C. „EuroCreditBank” S.A.	101.		

	„Banca de Finanțe și Comerț” S.A.	102.		
	B.C. „MAIB” S.A.	103.		
Nu au prezentat avize				
	B.C. „Energbank” S.A.	104.		
	B.C. „Eximbank” S.A.	105.		